

LUNDS
UNIVERSITET

Mänskliga rättigheter ur ett kulturrelativistiskt perspektiv

- Antropologiska perspektiv på barn och barnarbete

Författare: Hanna Gustafzelius

SANK01: Vårterminen 2014

Handledare: Ulf Johansson Dahre

Avdelningen för socialantropologi

Sociologiska institutionen

Lunds Universitet

Abstract

De mänskliga rättigheterna yrkar på universella rättigheter för alla världens människor. Dessa rättigheter bör överordna kulturella variationer som i sin tur bör ignoreras till förmån för de mänskliga rättigheterna. Således är appliceringen av de mänskliga rättigheterna inte så enkel som det till synes verkar då verkligheten skiljer sig från teoretiska antagande. Finns det universella handlingar som är moraliskt rätt eller fel här i världen? Och vem har i så fall rätt att definiera vad som är rätt och fel? Denna uppsats utgår från ett kulturrelativistiskt perspektiv med fokus på barnkonventionens syn på barn och barnarbete. Vem är ett barn? Och hur varierar synen på barn och barnarbete i olika kulturella sammanhang? Uppsatsens syfte är delvis att diskutera dessa frågeställningar med kulturrelativistiska utgångspunkter. Kulturrelativismen är ett antropologiskt perspektiv vilket jag anser vara mycket spännande, stimulerande och lärorikt då den appliceras och diskuteras på olika område och fenomenen. Uppsatsen bygger på en kritisk granskning av de mänskliga rättigheterna och strävar efter att ge ett nytt perspektiv på dem samt att belysa den problematik som omgärdar dem.

Nyckelord: Socialantropologi, mänskliga rättigheter, kulturrelativism, barn, barnarbete

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Syfte och problemformulering	5
1.2 Arbetets avgränsningar	5
1.3 Tidigare forskning	6
1.4 Metod	7
1.5 Teori och begrepps definitioner	9
1.6 Arbetets disposition	11
2. Mänskliga rättigheter ur ett kulturrelativistiskt perspektiv	12
2.1 De mänskliga rättigheterna	12
2.2 Mänskliga rättigheter - En västerländsk idé?	12
2.3 Antropologiska perspektiv på de mänskliga rättigheterna	13
2.4 Bangkokdeklarationen och den Islamska rättighetsdeklarationen	14
2.5 Har väst alltid varit den moraliskt gode?	14
2.6 Konkretisering av problematiken med de mänskliga rättigheterna utifrån ett kulturrelativistiskt perspektiv på ett teoretiskt plan	15
3. Barnkonventionen och kulturella föreställningar om barn och barnarbete	17
3.1 Barnkonventionen	17
3.2 Unicef och deras definitioner av barn och ungdomar	19
3.3 Kulturella föreställningar om barn och ålder	20
3.4 Unicefs syn på barnarbete	21
3.5 Kulturella föreställningar om barnarbete - i väst, svedjebruk, plogbruk, boskap och -tropiska samhällen	22
3.6 Konkretisering av barnkonventionen och kulturella föreställningar om barn och barnarbete	22
4. Mänskliga rättigheter i praktiken- fallstudier från Thailand och Bangladesh	24
4.1 Unicef:s syn på barnprostitution	24
4.2 Förtydligande av barnkonventionens artikel 12, 32 och 34	25
4.3 Barnarbete i Bangladesh	25
4.4 Barnprostitution i Thailand	26
4.5 Barnkonventionen och sexuell exploatering	27
4.6 Implementering av mänskliga rättigheter i Baan Nua ur ett kulturrelativistiskt perspektiv	28
4.7 Konkretisering av de mänskliga rättigheterna i praktiken	28
5. Sammanfattning och slutsats	30
Bibliografi	34

1. Inledning

En nära vän till mig, för övrigt ingenjörstudierande, och jag kom en dag till att prata om religion. Min vän berättade om en diskussion som han hade haft med en av sina väldigt religiösa vänner. Kontentan av deras diskussion var att de båda var av väldigt olika åsikter då det kom till religion och huruvida Gud finns eller inte. Hanna, sa min vän, du måste förstå att saker och ting alltid kan ses från två sidor. Tänk dig att du står och kastar en boll med en annan person. Bollen har två färger, grön och blå. När du kastar bollen ser du bara bollens gröna färg medan den du kastar till endast ser bollens blå sida. Du kommer då att hävda att bollen är grön och din kompis kommer i sin tur att hävda att bollen är blå. Men Hanna, som du förstår är bollen i själva verket både blå och grön. Du måste se bollen från samma perspektiv som din vän för att du ska förstå att den faktiskt är blå också och att ni båda har rätt om bollens färg. Du förstår Hanna, bollen har två färger, men beroende på vem av personerna som du frågar om bollens färg så kommer de ge dig olika svar. Båda svaren är lika rätt, det beror bara på vilken sida av bollen som du står.

Jag blev positivt förvånad över min väns analys av sin religionsdiskussion och över hur han i sin tur kopplade deras olika perspektiv på religion till exemplet med den tvåfärgade bollen. Kulturrelativismen handlar om precis detta, det vill säga att kunna se saker och ting från olika perspektiv samtidigt som man förstår att inget antagande är mer eller mindre rätt. De är bara olika. Således kan kulturrelativismen upplevas problematisk då den appliceras på ämne som ur ett västerländskt perspektiv anses vara allt för kontroversiella. Könstympling, hedersvåld och tvångsäktenskap är områden vilka skapar kontroverser i Europa samtidigt som det praktiseras på andra ställen i världen.

Således behandlar min uppsats kulturella föreställningar om barn och barnarbete och hur möjligtvis dessa strider mot uppfattningar om de mänskliga rättigheterna. Bör barnarbete ses som ett moraliskt brott vilket strider mot barns rättigheter eller bör det ses som en integrerad del av ett kulturellt ramverk? Kulturrelativismen tillåter att se saker på olika sätt är en av de ting som jag personligen tycker gör antropologin som ämne väldigt spännande och intressant. Kulturella normer, värderingar och handlingar kan alltid ses från olika perspektiv och vinklar vilka i sin tur aldrig kan värderas eller vara mer eller mindre rätt.

1.1. Syfte och problemformulering

Finns det någon handling som är universellt moraliskt rätt eller fel? Och vem har i så fall rätten att definiera vilka kulturella handlingar som är moraliskt korrekta eller fel? Dessa två frågor genomsyrar hela uppsatsen och ligger till grund för arbetet. Således kommer uppsatsens till största del att fokusera på barnkonventionen och redogöra för kulturella problem som kan uppstå när universella lagar och regelverk appliceras på lokal nivå.

De frågeställningar jag söker svar på i mitt arbete lyder;

- På vilket sätt blir de mänskliga rättigheterna problematiska utifrån ett kulturrelativistiskt perspektiv?
- Hur kan barnkonventionen och FN:s syn på barn och barnarbete skilja sig från vissa lokala och kulturella föreställningar om barn och barnarbete?
- På vilket sätt kan det vara problematiskt när mänskliga rättigheter appliceras i en lokal kontext med andra värderingar och normer än de som förespråkas av de mänskliga rättigheterna?

Utifrån dessa tre frågeställningar hoppas jag kunna lyfta fram ett nytt perspektiv på de mänskliga rättigheterna samtidigt som jag hoppas kunna belysa den problematik som omgärdar rättigheterna utifrån olika kulturella föreställningar. Syftet med uppsatsen är att kritiskt granska de mänskliga rättigheterna och dess utformning utifrån ett kulturrelativistiskt perspektiv. Genom denna granskning hoppas jag kunna ge en ny bild av de mänskliga rättigheterna samt att problematisera rättigheternas innebörd i lokala kontexter. Jag vill belysa kulturella variationer samt ge en bild av den faktiska verkligheten vilken de mänskliga rättigheterna ibland undanskymmer.

1.2 Arbetets avgränsningar

De mänskliga rättigheterna och barnkonventionen är stora och komplexa regelverk. De omfattar olika rättigheter och skyldigheter samt berör flera olika områden. FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna består av 30 olika artiklar (URL 7) samtidigt som barnkonventionen innefattar 45 artiklar (URL 8). De mänskliga rättigheterna och barnkonventionen delas båda in i civila, politiska, sociala, ekonomiska, kulturella, individuella och kollektiva rättigheter (Moeckli, Shan & Sivakaumaran, 2010:173).

För att begränsa omfattningen av arbetets storlek och karaktär har jag valt att begränsa mig, utgå och fördjupa mig i vissa av barnkonventionens artiklar. Arbetes syfte är att undersöka synen på barn och barnarbete och därför har jag valt att begränsa mig till barnkonventionens artikel 1 och artikel 32. Artikel 1 definierar barn medan artikel 32 redogör för barnarbete och ekonomisk exploatering av barn (URL 8). Arbete redogör även för andra artiklar i barnkonventionen vilka är relevanta för att ge ett holistiskt perspektiv på barnkonventionen och för de områden som arbetet har för avsikt att redogöra för.

1.3 Tidigare forskning

Relativism och universalism figurerar i mångt om mycket som två motpoler till varandra. Mycket inom den antropologiska litteraturen och forskningen har handlat om att hitta en balansgång mellan relativism och universalism. Marie-Benedicte Dembour har bland annat behandlat problematiken mellan relativism och universalism. Dembour hävdar att man som antropolog inte måste välja sida utan att man kan förhålla sig som en pendel till de båda begreppen (Cowan, Dembour & Wilson, 2001:28). Tidigare antropologisk forskning kring de mänskliga rättigheterna berör även ursprungsbefolkningar och hur de mobiliserar sig för att gynnas av vissa politiska och sociala rättigheter (Cowan, Dembour & Wilson, 2001:149).

Inom antropologin och mänskliga rättigheter finns det relativt mycket litteratur som behandlar förhållandet mellan relativism och universalism. Förhållandet mellan antropologin och de mänskliga rättigheterna är lång och fanns redan innan de mänskliga rättigheterna deklarerades 1948. Redan 1947 publicerades "Statement on Human Rights" av American Anthropological Association.

"Culture and Rights, Anthropological perspectives" (2001) av Cowan, Dembour och Wilson och *"Human Rights an Anthropological Reader"* (2009) av Goodale, behandlar problematiken mellan universalism och relativism på olika nivåer. Till skillnad från Cowan, Dembour, Wilson och Goodale som fokuserar på att hitta en balans mellan relativismen och universalismen vill jag till större del fokusera på definitionen av barn samt hur man kan se barnarbete utifrån ett relativistiskt perspektiv. Till skillnad från tidigare forskning är mitt syfte även att lyfta fram problematiken med barnkonventionen då den appliceras på lokala nivåer med andra normer och värderingar än de som är delar av de av FN antagna mänskliga rättigheterna.

1.4 Metod

Mitt arbete bygger på en litteraturstudie där jag främst använder mig av böcker med ett antropologiskt perspektiv på mänskliga rättigheter. Valet av litteratur som empirisk bakgrund är det mest relevanta för att besvara de frågeställningar vilka ligger till grund för detta arbete. Att göra ett eget fältarbete för att titta på problematik som kan uppstå när mänskliga rättigheter appliceras på lokal nivå är dessvärre inte möjligt för arbetets tidsram och storlek.

Metodologiskt är mitt arbete förutom en litteraturstudie även en diskursanalys som analyserar relationen mellan de två begreppen relativism och universalism. En diskurs är en föreställning av ett socialt fenomen. Diskursanalysen syftar till att ingen social verklighet kan beskrivas i objektiva termer utan att de är påverkade av mänskliga influenser. Diskursen påverkar hur vi tänker kring ett visst fenomen. De mänskliga rättigheterna är en diskurs vilken har formats av omvärldens perspektiv, föreställningar och behov likväl som de mänskliga rättigheterna är en framställning med särskilda politiska, rättsliga och moraliska syften (Dahre, 2005:19ff).

Först och främst har jag använt mig av två böcker för att redogöra för arbetets teoretiska ramverk. I uppsatsen avsnitt som behandlar den teori och begrepp som uppsatsen utgår ifrån har jag använt mig av två böcker med olika inriktningar. McGee R. Jon och Richards L Warms bok "*Anthropological theory: an introductory history*" (2011) har jag använt mig av för att kunna redogöra för den historiska skolan samt begreppet kulturrelativism. Jag har även använt mig av Jack Donnellys bok "*Universal human rights in theory and practice*" (2013). Donnelly är en förespråkare av de mänskliga rättigheterna och försvarare av universella rättigheter och hans bok är i sin tur en redogörelse av de mänskliga rättigheternas positiva aspekter.

För att erhålla ett antropologiskt perspektiv på de mänskliga rättigheterna så har jag använt mig av Mark Goodales bok "*Human rights: An anthropological reader*" (2009) samt boken "*Culture and rights, anthropological perspectives*" (2001) av Jane K. Cowan, Marie-Benedicte Dembour och Richard A. Wilson. Även antropologen Ulf Johansson Dahres bok "*Mellan ord och handling- globaliseringens konsekvenser för de mänskliga rättigheterna*" (2014) har använts tillsammans med boken "*Morality- an anthropological perspective*" (2008) skriven av Jarett Zigon. En mer neutral beskrivning av de mänskliga rättigheterna och dess historia har jag erhållit från Daniel Moeckli, Sangeeta Shan och Sandesh Sivakaumaran som har skrivit boken "*International human rights*" (2010).

För att skaffa information kring olika kulturella föreställningar om barn har jag till stor del använt mig av Karin Normans bok ”*Kulturella föreställningar om barn- ett social antropologiskt perspektiv*” (1996). Norman, som har skrivit boken i uppdrag för Rädda Barnen, beskriver och diskuterar bland annat barn, barndom och barnarbete i olika kulturella kontexter. Även Therese Blanchets bok ”*Lost innocence, stolen childhoods*” (1996) är skriven på uppdrag av Rädda barnen. Blanchet ger precis som Norman en beskrivning av barn, barndom och barnarbete men med Bangladesh som utgångspunkt.

För att erhålla det universalistiska perspektivet på de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen har jag använt mig av Unicef, United Nations Children’s Funds, hemsida. Unicefs internethemsida har legat till grund för insamlingen av det empiriska materialet kring det universalistiska perspektivet. Genom att använda mig av deras hemsida har jag fått tillgång till ett stort antal publikationer och fakta. Även FN:s hemsida har varit användbar för insamlandet av material kring de mänskliga rättigheterna. Fördelen med att använda sig av dessa två internetsidor har varit att jag har haft stor tillgång till uppdaterad information samt stor tillgång till diverse publikationer.

Det optimala för en antropologisk studie likväl som för en antropologisk uppsats är göra ett fältarbete. Dock är det ogenomförbart med tanke på omfånget på denna uppsats samt för den tidsram som uppsatsen skrivs inom. Istället har jag valt att använda mig av två redan genomförda fältstudier från Bangladesh och Thailand gjorda av Therese Blanchet och Heather Montgomery. Anledning till att jag har valt att utgå från dessa två studier är att de båda behandlar barn samt har sin utgångspunkt i Asien. En annan gemensam nämnare för de båda studierna är även att de redogör för barnarbete och barnprostitution.

Therese Blanchets bok ”*Lost Innocence, Stolen Childhoods*” är i sig en samling av olika studier gjorda i Bangladesh med hjälp av ett antropologiskt team bestående av Anisa Zaman, Hannan Biswas och Monzur Hassan Dabu (Blanchet, 1996:8). I min uppsats har jag valt att föra fram två av Blanchets studier. Den ena studien handlar om barn som arbetar i cigarettfabriker i Kushtia distriktet i Bangladesh. Blanchets andra studie handlar om barn som arbetar som hembiträden i Bangladeshs huvudstad Dhaka.

Heather Montgomery har gjort sin fältstudie i Thailand där hon observerade och intervjuade barn i Baan Nua som arbetade med prostitution. Montgomery ville undersöka hur dessa barn och deras familjer förstod och rättfärdigade den utpräglade prostitutionen i området.

Montgomerys fältstudie finns publicerad i *Culture and Right- Anthropological perspectives*” med artikel titeln ”*Imposing rights? A case study of child prostitution in Thailand*”.

1.5 Teori och begreppsdefinitioner

De teoretiska aspekterna är av hög relevans för att förstå de analyser av mänskliga rättigheter vilka de redogörs för i uppsatsens senare del. Det kulturrelativistiska resonemanget är uppsatsens fundamentala kärna och den ligger till grund för arbetets helhet. Nedan beskrivs den historiska skolan samt begreppet kulturrelativism, vilket utmärker denna antropologiska disciplin. Vidare redogörs det för relativismen och universalism samt hur de förhåller sig till varandra.

Fram till 1900-talet dominerades den antropologiska disciplinen av evolutionismen och dess komparativa metoder. Evolutionisterna, inspirerade av Darwin, hade sin utgångspunkt i tanken om att alla kulturer följer ett universellt schema där de utvecklas från ett primitivt till ett komplext samhälle (McGee, 2011:11). Den historiska skolan uppstod som en kritik mot de evolutionistiska teoribildningarna. Till skillnad från evolutionismens tankar om att kulturer utvecklas parallellt med varandra utifrån universella lagar så hävdade den historiska skolan att kulturella fenomen inte skapas från universella lagar utan utifrån olika omständigheter. Franz Boas, den historiska skolans fader, hävdade att varje kultur är unik och skapad från sina egna historiska omständigheter. Kulturer är inte jämförbara enligt Boas och kulturer kan inte heller klassificeras som överordnade eller underordnade varandra (McGee, 2011:114).

Ett utmärkande karaktärsdrag för den historiska skolan är dess tankar kring alla kulturers unika utformning. Begreppet *kulturrelativism*, vilket myntades inom den historiska skolan, syftar till varje kulturs unika utformning baserad på dess historiska omständigheter utifrån vilken den är skapad och strukturerad. Även miljön ur vilken en kultur formas spelar även in. Kulturrelativismen syftar även till att man inte kan döma en annan kultur utifrån sina egna normer och värderingar. En kultur kan endast förstås utifrån dess egna kulturella kontext. Utifrån detta resonemang hävdar Boas och den historiska skolan att teoribildningar och generaliseringar är irrelevanta då kulturer inte är jämförbara med varandra (McGee, 2011:114).

Begreppen relativism och universalism är utgångspunkten för diskursen om mänskliga rättigheter. Radikal relativism och radikal universalism förhåller sig som två motpoler till varandra. Relativismen förespråkar kulturella olikheter medan universalism förespråkar

universella regler och normer som mänskliga rättigheter. Radikal relativism definieras av att varje kultur är sin egna måttstock för att avgöra vilka moraliska regler som är kulturellt giltiga eller ej. Radikal universalism förbiser kulturell autenticitet och strävar efter att moraliska regler ska gälla alla oavsett kulturell tillhörighet (Donnelly, 1984:400ff). Skeptiker till det radikala relativistiska perspektivet skulle troligtvis kritisera det faktum att alla mänskliga handlingar är rättfärdigade av den enkla anledning att de sker inom ett kulturellt ramverk vilka accepterar dem. Således skulle kritiker av det universella perspektivet kunna påstå att det är allt för enkelt att hävda att alla människor behöver samma rättigheter på grund av den enkla anledning att alla är människor skapta på samma sätt.

I dagens globaliserade samhälle anses de mänskliga rättigheterna i mångt om mycket vara en självklarhet. Ulf Dahre skriver att de mänskliga rättigheterna idag ses som de svagas och fattigas röst, samtidigt som de legitimerar supermaktens imperialistiska ambitioner och transnationella företags ambitioner att visa upp en global kapitalism med mänskligt ansikte. Visserligen är de mänskliga rättigheterna en diskurs som bygger på frihet, men David Kennedy som Dahre refererar till, hävdar att de mänskliga rättigheterna begränsar tankar om alternativ frihet och social ordning (Kennedy, 2014:14–16).

Problematiken mellan universalism och relativism är att de vidhåller olika perspektiv på frihet och social ordning. Det universella perspektivet hävdar att frihet och social ordning är densamma för alla människor och borde därmed regleras med hjälp av de mänskliga rättigheterna. Kan det två begreppen mötas på mitten och jämkas med varandra? Således skulle jag vilja hävda att huruvida dessa teoretiska begrepp kan mötas beror på vilken uppfattning och syn på världen man besitter. På ett teoretiskt plan skulle jag hävda att de två begreppen har svårt att nå en jämkning eftersom att deras perspektiv på världen är så pass skilda.

Hur ser förespråkare av det universella perspektivet mer konkret på de mänskliga rättigheterna? Jack Donnelly, en av många förespråkare för de mänskliga rättigheterna, hävdar att de mänskliga rättigheterna är och bör vara universella utifrån argumentet att vi alla är människor. Mänskliga rättigheter är enligt Donnelly detsamma som lika rättigheter. Att vara människa är samma sak som att ha rättigheter, man kan inte sluta att vara människa på samma sätt som man inte kan sluta att ha rättigheter hävdar Donnelly (Donnelly, 2013:10). Dessutom hävdar Donnelly att människor har samma basala krav vilka i sin tur leder till basala rättigheter (Donnelly, 2013:13). De mänskliga rättigheterna behövs enligt Donnelly inte

endast för att bevara livet utan även för att göra det mänskliga livet värdigt (Donnelly, 2013:15).

Förhållandet och resonemanget mellan relativism och universalism kan föras på en mer reell nivå. De teoretiska skiljemeningarna är även påtagliga när man tittar på ett mer konkret område. Förenta nationerna har det universella perspektivet och de vidhåller att varje människa är ett barn tills den dag man fyller 18 år. FN tar inte hänsyn till kulturella olikheter vilket det relativistiska perspektivet för. Ur ett relativistiskt perspektiv går det inte att göra en universell gränsdragning och per definition hävda att alla är barn tills de fyller 18 år. Detta antagande är allt för generaliserande från det kulturellrelativistiska perspektivet eftersom som det förbiser kulturella variationer.

1.5 Arbetets disposition

Arbetet är uppbyggt av ytterligare 4 kapitel vilka behandlar de mänskliga rättigheterna på olika sätt. Kapitel 2, *Mänskliga rättigheter ur ett kulturellrelativistiskt perspektiv*, ger först en kort introduktion till de mänskliga rättigheternas historia för att sedan behandla dem utifrån ett kulturellrelativistiskt perspektiv.

I kapitel 2 redogörs det även för antropologiska perspektiv på de mänskliga rättigheterna samtidigt som Bangkokskdeklarationen och den Islamiska rättighetsdeklarationen förs fram som alternativ för de mänskliga rättigheterna.

Kapitel 3, *Barnkonventionen och kulturella föreställningar om barn, barnarbete och barnprostitution*, ger förutom en kort redogörelse om barnkonventionens historia även olika perspektiv på barndom och barnarbete. Det universella perspektivet vilket förespåkar mänskliga rättigheter representeras av Unicef och dess perspektiv på barn och barnarbete.

I kapitel 4, *Mänskliga rättigheter i praktiken- fallstudier från Thailand och Bangladesh*, ges två fallstudier från Thailand och Bangladesh.

Uppsatsens fjärde kapitel fokuserar på hur de mänskliga rättigheterna ter sig i verkligheten samt vilka problem som kan uppstå då de implementeras i lokala kulturer.

Kapitel 5, *sammanfattning och slutsats*, konkluderar arbetet samtidigt som det sammanfattar arbetets slutsatser och förtydligar svaren på uppsatsen frågeställningar.

2. Mänskliga rättigheter ur ett kulturrelativistiskt perspektiv

I detta kapitel ges en kort redogörelse för de mänskliga rättigheterna och dess historiska bakgrund. Det förs även en dialog kring huruvida de mänskliga rättigheterna är en västerländsk idé. Likväl som vissa hävdar att de mänskliga rättigheterna är en västerländsk idé hävdar andra att de används som global kulturimperialism. De antropologiska perspektiven kring de mänskliga rättigheterna redogörs även i detta kapitel med utgångspunkt i ”State on Human Rights”, som publicerades i tidskriften *American Anthropologist* 1947. Med hjälp av antropologiska perspektiv och med en kulturrelativistisk vinkel redogörs det för hur de mänskliga rättigheterna blir problematiska ur ett kulturrelativistiskt perspektiv på ett teoretiskt plan. Problematiken exemplifieras bland annat genom en redogörelse av Bangkokdeklarationen och den Islamska rättighetsdeklarationen. Till slut lyfts frågan om huruvida Europa och västvärlden alltid har varit de moraliskt goda och huruvida de västerländska värderingarna bör anses vara de moraliskt korrekta.

2.1 De mänskliga rättigheterna

De mänskliga rättigheterna deklarerades 1948 av Förenta nationernas generalförsamling (FN). FN bildades efter andra världskriget för att förhindra fler beväpnade konflikter i världen samtidigt som man ville skydda världens invånare från fler övergrepp likväl och garantera varje individs frihet (URL1). De mänskliga rättigheterna bygger på att alla människor är födda fria och att alla människor har lika värde och därmed lika rättigheter. De mänskliga rättigheterna innefattar alla människor oavsett kön, etnicitet, klass, nationalitet, religion, språk eller någon annan status. Det universalistiska perspektivet ligger till grund för de mänskliga rättigheterna och dess utformning (URL 2). De mänskliga rättigheterna delas in i civila, politiska, sociala, ekonomiska, kulturella, individuella och kollektiva rättigheter (Moeckli, Shan & Sivakaumaran, 2010:173)

2.2 Mänskliga rättigheter - En västerländsk idé?

Rättigheter anses enligt många vara en västerländsk idé med rötter från upplysningen (Cowan, Dembour & Wilson, 2001:32) Innan de mänskliga rättigheterna deklarerades fanns det liknande dokument i Europa och USA. ”The Rights of Man and Citizen” deklarerades 1789 i Frankrike efter den franska revolutionen. Den fundamentala kärnan i ”The Rights of Man and Citizen” bottnade i tanken om att alla människor är födda fria vilket gör att de erhåller vissa naturliga rättigheter. Dessa naturliga rättigheter kan ingen auktoritär förneka eller ta ifrån en

individ. De tankar vilka låg till grund för deklarationen var inspirerade av både Montesquieu och Rousseau. Även USA:s självständighetsdeklaration från 1776 anses vara viktig för den historiska bakgrund som ligger till grund för uppkomsten av de mänskliga rättigheterna. Den amerikanska självständighetsdeklarationen framhäver bland annat rätten till liv, frihet och strävan efter lycka (Moeckli, Shan & Sivakaumaran, 2010:22ff).

Jack Donnelly, förespråkare för de mänskliga rättigheterna, hävdar att vi har rättigheter av den enkla anledningen att vi är just människor. I diskursen om de mänskliga rättigheterna anses människan vara autonom och jämlik. Den autonoma och jämnliska människan är därmed inte en person med tillskrivna sociala och kulturella roller enligt Donnelly. Även om individer är medlemmar i olika trosuppfattningar, stammar, klaner, minoriteter etc. så är det irrelevant för diskursen av de mänskliga rättigheterna. Detta eftersom att vi alla är människor vilket i sin tur ger oss indirekt tillgång till de mänskliga rättigheterna (Dahre, 2014:24)

2.3 Antropologiska perspektiv på de mänskliga rättigheterna

1947, innan FN antog deklarationen om de mänskliga rättigheterna, bad UNESCO antropologen Melville Herskovits att kommentera de mänskliga rättigheterna. Herskovits stödde inte den kommande deklarationen med argumentet om att antropologisk forskning visat på att moraliska system skiljer sig åt och att de är skapade inom kulturella och historiska ramverk. Herskovits varnade för att de mänskliga rättigheterna skulle verka för moralisk imperialism då författningen strävade efter att alla länder skulle anta västerländska moraliska antagande (Zigon, 2008:75).

Herskovits hävdade att det är omöjligt att bedöma kulturer och människor genom universella standarder. Även när man anser att en kultur handlar förtryckande eller fel får man enligt Herskovits inte glömma att medlemmarna i kulturen ifråga accepterar och lever inom dessa ramar, vilka de anser är bäst för dem. Herskovits var även bekymrad över att rättigheterna inte skulle ta hänsyn till kulturella skillnader (Cowan, Dembour & Wilson, 2001:32–33).

“How can the proposed declaration be applicable to all human beings, and not be a statement of rights conceived only in terms of the values prevalent in the countries of Western Europe and America?” (Cowan, Dembour & Wilson, 2001:32–33).

”Statement on Human Rights” skrevs under av Herskovits och publicerades 1947 i *American Anthropologist*. ”Statement on Human Rights” är utlåtande av AAA om de mänskliga

rättigheterna innan de publicerades 1948 (Goodale, 2009:110). Dokumentet redogör för hur individer formas i de samhällen inom vilka de lever. Individer formas redan från födseln inom de kulturella ramar vilka omger dem. Det är inte endast individens uppförande som formas utan även hans tankar och moraliska värderingar. Precis som att värderingar och normer är relativa och existerar i alla kulturer, existerar även idéer om rätt och fel samt om gott och ont i alla kulturer. Samtidigt är dessa relativa för varje samhälle (Goodale, 2009:24ff).

”Statement on Human Rights” ifrågasätter även de mänskliga rättigheternas kärna, vilken botten i individens rätt att till fullo utveckla sin personlighet. För att kunna utveckla sin personlighet till fullo anser Herskovits att deklarationens utformning måste känna till det faktum att individers personlighet endast kan utvecklas till fullo genom de kulturella villkor inom de samhällen vilka de lever i. Individerna inser sin personlighet genom sin kultur. Därav innebär respekt för individuella skillnader även respekt för kulturella skillnader.” Statement on Human Rights” påpekar även att standarder och värderingar är relativa för den kultur från vilka de formats. Frihet uppnår en individ när hen lever i sitt eget samhälle, med de rättigheter som formats under dess kulturella ramar (Goodale, 2009:24ff).

2.4 Bangkokdeklarationen och den Islamiska rättighetsdeklarationen

Att de mänskliga rättigheterna är formade av västerländska värderingar är redan nämnt. Bristerna i deklarationen om de mänskliga rättigheterna blir tydligare om man tittar närmare på Bangkokdeklarationen från 1993 samt den Islamiska rättighetsdeklarationen från 1990. Dessa deklarationer har båda formats utifrån inhemska värderingar, vilka inte stämmer överrens med de universella mänskliga rättigheterna. Detta kan således ses som ett bevis på att de mänskliga rättigheterna inte besitter den relativitet vilken den tycks behöva för att kunna appliceras universellt. Bangkokdeklarationen bygger på ”The Asian Values”. ”The Asian values” bygger på att individen har fler skyldigheter än rättigheter. Den islamiska rättighetsdeklarationen yrkar annorledes på mannens ställning som familjeöverhuvud vilket indirekt underminerar kvinnans roll i samhället. Dess värderingar som ligger till grund för deklarationen härstammar från koranen (Dahre, 2014:70).

2.5 Har väst alltid varit den moraliskt gode?

De mänskliga rättigheterna har även diskuterats som en neokolonial diskurs där starka stater anses få makt över mindre och svagare stater precis som under kolonialtiden. Kritik ligger också i att de mänskliga rättigheterna är utvecklade av Europa och Amerika och bygger på

västerländska värderingar. När deklarationen skrevs under 1948 var det förutom européer och amerikaner mest västinfluerade representanter från Asien och Afrika som signerade dokumentet (Cowan, Dembour & Wilson, 2001:35).

Den vite mannens moraliska historia lyfts inte fram i litteratur som berör de mänskliga rättigheterna. Även om de mänskliga rättigheterna anses vara utformade av västerländska värderingar och moraliska antaganden, tycks ingen intressera sig för Europas och Amerikas moraliska historia. Är den vita mannens moral verkligen den universellt ”bästa”? Inget i den litteratur som berör de mänskliga rättigheterna tar upp etiska frågor och ståndpunkter rörande Europas moraliska historia. Således skulle jag vilja hävda att Europa har en del mörka avsnitt i sin historia som varken bygger på moral eller värdighet. Europas kolonialtid, slavhandeln mellan Afrika och Amerika samt Apartheid i Sydafrika är epoker vilka jag skulle hävda speglar en väldigt mörk etisk historia. Således deklarerades de mänskliga rättigheterna visserligen efter andra världskriget för att förebygga liknande övergrepp mot mänskligheten. Men, principen är den samma, vad säger att västerländska värderingar är de bäst anpassade för ett universalistiskt regelverk?

2.6 Konkretisering av problematiken med de mänskliga rättigheterna utifrån ett kulturrelativistiskt perspektiv på ett teoretiskt plan

Sammanfattningsvis, hur blir de mänskliga rättigheterna problematiska på ett teoretiskt plan utifrån ett kulturrelativistiskt perspektiv? Den fundamentala problematiken bottnar i att de mänskliga rättigheterna vidhåller att alla människor är skapta på samma sätt och att de därigenom har samma rättigheter. Principen att rättigheterna bör vara universella eftersom att vi alla är människor, tar inte hänsyn till det faktum att alla människor är formade på olika sätt utifrån olika kulturella kontexter.

Värderingar och normer är relativa för de kulturella kontexter för inom vilka de verkar. Därför blir det problematiskt att applicera universella regler skapade på en västerländskt basis. Det som i väst anses vara moraliskt rätt och fel kan upplevas och tolkas på ett helt annat sätt i en annan kulturell kontext. Bangkokdeklarationen och den Islamska rättighetsdeklarationen är tydliga exempel på deklARATIONER skapade för att passa den kulturella kontext inom vilka de är relevanta. I kapitel tre och fyra utvecklas problematiken ytterligare genom barnkonventionen och genom fallstudier gjorda i Bangladesh och i Thailand.

Donnelly, förespråkare för de mänskliga rättigheterna, hävdar att de mänskliga rättigheterna kan och bör vara universella då alla människor i grund och botten är människor. Visserligen har Donnelly rätt i sitt antagande om att vi alla i grund och botten är människor. Men å andra sidan är våra mänskliga beteende och handlingar väldigt knutna till vår kulturella bakgrund. Och likt Herskovits, undrar även jag, hur deklarationen kan bli applicerad universellt då den är skapad i och för väst.

3. Barnkonventionen och kulturella föreställningar om barn och barnarbete

Detta kapitel kommer att specificera problematiken med de mänskliga rättigheterna ytterligare genom att redogöra för barnkonventionen som är en integrerad del av de mänskliga rättigheterna. Syftet med kapitlet är att på ett teoretiskt sätt redogöra för hur kulturella föreställningar om barn, ålder och barnarbete. Kapitlet kommer till stor del att koncentrera sig på Unicef, som är ett FN organ, och deras syn på barnarbete och barnprostitution. Unicef:s perspektiv på de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen kommer sedan att diskuteras utifrån argument yttrade av Karin Norman och Therese Blanchet vilka båda har ett kulturrelativistiskt perspektiv på barnarbete och barnprostitution. Karin Normans perspektiv på definitionen av barn och barndom lyfts även den fram under detta kapitel.

3.1 Barnkonventionen

Barnkonventionen, som är en integrerad del i de mänskliga rättigheterna, deklarerades 1989 av FN generalförsamling. Enligt FN behöver barn speciella rättigheter som skyddar dem. Ideologin bakom barnkonventionen precis som ideologin bakom de mänskliga rättigheterna ligger i att alla människor är födda lika. Utifrån detta perspektiv kan barns rättigheter inte diskuteras på lokal nivå och ta hänsyn till kulturella olikheter. Lokala och kulturella skillnader bör ignoreras för barnets bästa. Varje individ räknas enligt barnkonventionen som ett barn tills den dag då hen fyller 18 år. FN har fixerat en universell gräns som definierar ett barn och inte tar hänsyn till kulturella och individuella skillnader (Cowan, Dembour & Wilson, 2001:81–82).

Precis som de mänskliga rättigheterna innehåller barnkonventionen civila, ekonomiska, sociala, kulturella, politiska och medborgerliga rättigheter (Kallin, 2006:7). Barnkonventionen har fyra artiklar (2, 3, 6 och 12) vilka anses var extra viktiga för att säkra barns rättigheter. Sammanlagt har barnkonventionen 45 artiklar (URL 8).

- Artikel 2: ”Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess förälders eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt.” (art. 2.1). Alla barn har lika värde enligt barnkonventionen även om detta förringar kulturella variationer (Kallin, 2006:10).

- Artikel 3: ” Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, skall barnets bästa komma i främsta rummet.” (art. 3.1). Barnets bästa ska utmärka konventionens rättigheter (Kallin, 2006:11).
- Artikel 6: ”Konventionsstaterna erkänner att varje barn har en inneboende rätt till livet. Konventionsstaterna skall till det yttersta av sin förmåga säkerhetsställa barnets överlevnad och utveckling.” (art 6) (Kallin, 2006:12)
- Artikel 12: ”Konventionsstaterna skall tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som berör barnet, varvid barnets åsikter skall tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.” (art. 12.1) Barnet ska ha rätt att uttrycka sig och göra sig hörda samt få påverka sin situation (Kallin, 2006:12).

Artikel 2,3,6 och 12 yrkar sammanfattningsvis på att alla barn oavsett kulturell bakgrund har lika värde. Barnets bästa ska utmärka konventionens rättigheter likväl som den ska säkerhetsställa barnets utveckling och överlevnad. Således ska barnet alltid ha rätt att uttrycka sig och därmed göra sin röst hörd för att kunna påverka sin situation. I kapitel fyra, vilken behandlar olika fallstudier, blir problematiken med de olika rättigheterna desto mer tydliga då en rättighet kan underminera en annan rättighet.

Gällande artiklarna 2,3,6 och 12 anser jag att dessa skapar komplexa tolkningsmöjligheter om de ska appliceras på en universell nivå. Artikel 2 klargör att alla barn har samma rättigheter oavsett kulturell bakgrund. Kulturella variationer skall förbises och ignoreras. Barnets bästa ska likväl sättas i främsta rummet. Dock skulle jag vilja hävda att barnets bästa är ett relativt antagande som tolkas och yttrar sig på olika sätt beroende på den kulturella kontexten. Samtidigt hävdar jag att begreppet ”barnets bästa” är problematiskt eftersom det inte finns någon given mall eller definition på vad som är bäst för ett barn. Således skulle jag hävda att ”barnets bästa” är en relativ term som måste appliceras på barnet som individ samtidigt som det som anses vara det bästa för ett barn varierar kulturellt emellan.

Artikel 12 kan jag till synes tycka är en av konventionens viktigaste artiklar men jag ifrågasätter dess faktiska betydelse. Är barnens talan värd något om den strider mot

konventionens andra artiklar? Blir barnen verkligen alltid tillfrågade i situationer som berör dem? I kapitel 4 ger jag ett exempel från en fallstudie i Thailand där barnens vilja strider mot konventionens stadgar. Barnen i fråga vill arbeta som prostituerade även om konventionens artikel 34 förbjuder all sexuell exploatering av barn.

3.2 Unicef och deras definitioner av barn och ungdomar

Unicef, United Nation Children Fund, är en del av FN. Unicef är ett politisk och religiöst obundet FN organ som arbetar för barns rättigheter med utgångspunkt i barnkonventionen. De är verksamma i 190 länder där de på olika sätt och nivåer arbetar med att konventionens 45 artiklar efterlevs (URL 3).

I sin rapport från 2011, *"The State of the Worlds Children 2011: Adolescence- An Age of Opportunity"*, redogör Unicef bland annat för problematiken med att definiera ungdomar och dela in dem i kategorier. Kulturella skillnader är den utmärkande orsaken till att kategorierna blir diffusa och svåra att avgränsa.

Enligt Barnkonventionen och FN:s stadgar så är varje människa ett barn fram tills hen fyller 18 år (Cowan, Dembour & Wilson, 2001:82). Tidig barndom omfattar åldrarna 0-8 år enligt FN (URL 4). Unicef kategoriserar in ungdomar i två fack, tidig och sen ungdom. Den tidiga ungdomen omfattar åldrarna 10-14 år och den sena ungdomen omfattar åldrarna 15-19 år. Vid 10 års ålder börjar det ske fysiska förändringar hos barnen. Barnet når puberteten och hjärnan utvecklas. Normalt sett når flickor puberteten 12-18 månader tidigare än pojkar. Pannloben hos flickorna utvecklas tidigare, vilket gör att de lär sig tidigare än pojkar att utveckla ett rationellt tänkande. Under den tidiga ungdomen börjar pojkar och flickor bli medvetna om sina kroppar samt medvetna om de skillnader som finns mellan könen. Under den sena ungdomen (15-19) år har de största kroppsliga förändringar skett samtidigt som hjärnan fortfarande utvecklas. Normalt sätt lär sig ungdomar att tänka rationellt och analytiskt under denna tid (United Nation Children's Fund, 2011:6-8).

Unicef vidhåller att det är svårt att definiera ungdomar eftersom då deras individuella psykiska och fysiska utveckling varierar. Puberteten kan ses som en linjedragning mellan barndom och ungdom, men Unicef hävdar att skiljedragningen inte är så enkel. Flickor kan få sin menstruation så tidigt som vid åtta års ålder vilket gör att de "träder in" tidigare i den ungdomsålder vilken definieras av FN. Liket den kroppsliga variationen finns det även andra faktorer vilka försvårar definitionen av ungdomar. Det finns nationella variationer som bland

andra berör röstning, äktenskap, militärt, äktenskap, ägande av egendom samt konsumtion av alkohol (Unicef, 2011:8).

Även myndighetsåldern runt om i världen varierar även den. I Iran är myndighetsåldern för flickor åtta år och för pojkar 15 år. Äktenskapsåldern runt om i världen varierar också, precis som åldern för när ungdomar och barn börjar arbeta. Även dessa två faktorer försvårar definitionen av ungdomar eftersom att minderåriga ofta utför arbete och aktiviteter som enligt FN:s stadgar är avsedda för vuxna. Ett annat stort dilemma vilka Unicef lyfter fram kring problematiken av definitioner av ungdomar är det faktum att registreringen av åldrar många gånger är ett västerländskt rutin som inte prioriteras överallt i världen. Många människor runt om i världen är ovetande om sin ålder. Detta försvårar skyddet kring barn och deras rättigheter enligt Unicef (Unicef, 2011:10–12).

3.3 Kulturella föreställningar om barn och ålder

Även Karin Norman och Therese Blanchet diskuterar problematiken kring registreringar och kontroll av ålder och födelsedagar. Norman hävdar att det i väst är väldigt viktigt med kunskap om den egna biologiska åldern. Även små barn uppmuntras av att veta sin ålder även om de inte förstår innebörden enligt Norman. Födelsedagsfirandet är en viktig markör i väst som symboliserar ett nytt steg i livet, där individens olika framsteg och bedrifter firas (Norman, 1996:25). Therese Blanchet, som har gjort studier i Bangladesh, vidhåller också, att ålder har en större betydelse i väst än i andra delar av världen. I Bangladesh är de flesta människor ovetande om sin exakta biologiska ålder. Kunskapen om den exakta åldern fyller inte någon vidare funktion. Istället är det vanligt att man ändrar sin ålder för erhålla fördelar av olika slag. Många gånger vet man istället för sin ålder det datum i en specifik månad som man är född (Blanchet, 1996:41–42).

Norman lyfter inte bara upp ålder som ett kulturellt begrepp, utan behandlar frågan: vad är ett barn? Norman hävdar att barn finns i alla kulturer och länder (Norman, 1996:24). Dock varierar definitionen av vad ett barn är och när man slutar att vara ett barn och blir vuxen (Norman, 1996:27). Norman vidhåller att det inte finns något som säger att man är myndig eller vuxen när man fyller 18 år. Istället hävdar Norman att detta är en social och politisk överenskommelse som definierar barndom och vuxenhet (Norman, 1996:155).

I Bangladesh definieras barndom inte utifrån ålder och fysisk utveckling. Istället är barndom och barn en period som avgränsas och definieras utifrån sociala kontexter. Huruvida personen

i fråga räknas som ett barn påverkas av familjens sociala och ekonomiska ställning likväl som av personens position i familjens syskonskara. Ett barn som vid 8-9 års ålder ”tycks veta för mycket” och istället är kapabel till att arbeta räknas inte längre som ett barn. Därav bestäms barndom och preciseringen av vem som räknas som ett barn inte utifrån en biologisk ålder, utan det avgränsas av individens fas i livet oberoende av en biologisk siffra (Norman, 1996:33–34).

3.4 Unicefs syn på barnarbete

”Miljontals föräldrar tvingas låta sina barn arbeta och tigga och de förlorar på så sätt rätten till sin barndom. Många av dem tillbringar långa hårda arbetsdagar i hem, fabriker, på åkrar och på gatan i stället för att gå till skolan. Över hela världen för vi en hård men ojämn kamp för att stoppa den här grymma exploateringen av barn.”- Unicef (URL 4).

Enligt Unicef arbetar 15 % av världens barn mellan 5-14 år. Det motsvarar ungefär 150 miljoner barn världen över. Barnarbete är vanligast i Asien, Afrika och Latinamerika. Ett barn som tvingas att arbeta berövas sin barndom och möjligheten att utvecklas till en självständig människa, enligt Unicef. Unicef hävdar också att miljontals föräldrar låter sina barn jobba, vilket leder till att barnen förlorar sin barndom och möjligheten att gå i skolan. Fattigdom, ekonomiska faktorer, krig, överbefolkning och sociala traditioner är de vanligaste orsakerna till att barn arbetar enligt Unicef (URL 4).

Den vanligaste formen av barnarbete sker i hemmet, där barn hjälper till med diverse hushållssysslor. Denna typ av arbete är i sig inte skadligt för barnet enligt Unicef, men det kan i sin tur påverka barnets möjlighet att gå i skolan. Däremot kan det vara skadligt för barn att arbeta i familj jordbruk, där de kan komma i kontakt med farliga kemikalier och behöva hantera farliga maskiner. Enligt Unicef är de barn, oftast flickor, som arbetar som hembiträden mest utsatta eftersom att de arbetar i en isolerad miljö där de lätt blir utsatta för olika övergrepp. Barn som arbetar i industrier och fabriker utsätts ibland för slavlikande förhållanden (URL 4).

Förutom att barn berövas sin barndom genom att arbeta, så riskerar de även enligt Unicef att utsättas för hälsoproblem. Trauma, depressioner och infektioner, diarré och andningsproblem är några av de hälsoproblem som Unicef redogör för. Enligt barnkonventionen skall varje barn åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barnen bör

därmed avskaffas. Barnkonventionen yrkar även på att alla barn har rätt att gå i skolan samtidigt som de skall ha rätt till lek, vila och fritid. Barn har även rätt att skyddas mot ekonomiskt utnyttjande som kan påverka barnets möjlighet att gå i skolan eller som skadar barnets hälsa (URL 4).

3.5 Kulturella föreställningar om barnarbete - i väst samt i svedjebruks-, plogbruks- och boskapssamhällen

Synen på vad som räknas som arbete precis som vilka uppgifter barn förväntas att utföra, yttrar sig på olika sätt i olika kulturer. I väst är samhällsekonomierna inte beroende av att barn arbetar i motsatt till flera andra samhällsstrukturer. I västvärlden spenderar barn sin tid främst i skolan, men fram till 1900-talet var det vanligt att de bidrog till den ekonomiska försörjningen (Norman, 1996:100ff). Karin Norman hävdar att barnarbete inte alltid har negativ påverkan på barn utan Norman påstår att det istället kan bidra till att barnen integreras socialt och kulturellt i samhället (Norman, 1996:102).

Barns arbetsinsatser skiljer sig åt i olika försörjningssystem, men de brukar kopplas till dess mödrarna och kvinnorna i samhället. Barn som bor i hack- och svedjebrukssamhällen brukar arbeta och hjälpa till mer än barn som bor i plogsamhällen. I svedjebruk deltar kvinnorna mer i arbetet än vad de behöver göra i plogsamhälle. Detta gör att barnen frigör kvinnorna från många sysslor hemma om de hjälper till. I samhällen där familjer försörjer sig på boskapsskötsel behövs barnen i närheten av hushållen där de kan hjälpa till och ta hand om småsyskon, småboskap och hushåll. Det hushållsarbete som barnen utför hjälper till att minska kvinnornas arbetsbörda. Dessa arbeten anses ofta inte vara allt för tunga för barnen, även om de är tidskrävande. Vissa tropiska jordbruk kräver stor flexibilitet då de ska kunna anpassas till både översvämningar och torka. Man måste därför odla olika grödor och ha olika typer av boskap. Dessa typer av jordbruk kräver stora arbetsinsatser och barn ses därför som en viktig tillgång för den ekonomiska försörjningen (Norman, 1996:101).

3.6 Konkretisering av barnkonventionen och kulturella föreställningar om barn och barnarbete

Hur varierar då synen på barnarbete och barnprostitution utifrån olika kulturella föreställningar och på vilket sätt strider dessa mot barnkonventionens stadgar? Dessa frågeställningar besvaras delvis i detta kapitel men de behöver exemplifieras ytterligare vilket

de görs i kapitel fyra. Annorledes kan några antagande ändå göras vilka belyser synen på barn, barnarbete och barnprostitution.

Unicef vidhåller att alla människor är barn tills den dag då de fyller 18 år. Jag skulle vidhålla att det inte går att göra en universell definition om vad ett barn är samt avgränsa barndomen till en fixerad ålder. Barnkonventionen blir utifrån detta antagande ett än mer komplicerat koncept. Om konventionen faller redan vid sin första paragraf, det vill säga paragraf ett som säger att alla människor är barn till dem fyller 18 år, så bör resten av barnkonventionens utformning ifrågasättas. Om synen på vad ett barn är varierar så pass, hur kan man då skapa ett universellt regelverk vilket står över alla kulturella och lokala definitioner? Ytterligare kritik vilken jag skulle vilja rikta mot Unicef är deras syn på barnarbete eftersom de endast lyfter fram de värsta sidorna av barnarbete och på så sätt glömmer att barnarbete inom vissa kulturer är en integrerad del av den sociala strukturen. Norman hävdar också att det inom många kulturer ger barnen en social och kulturell integrering i samhället samtidigt som de känner värdighet och stolthet då de kan bidra till familjens ekonomi.

4. Mänskliga rättigheter i praktiken- fallstudier från Thailand och Bangladesh

Fram till detta kapitel har diskussionerna kring de mänskliga rättigheterna till största del skett på ett teoretiskt plan där kulturella skillnader har diskuterats. Men hur fungerar de mänskliga rättigheterna i praktiken och vilka problem kan de skapa då de appliceras i en lokal kontext?

I detta kapitel kommer de mänskliga rättigheterna, barnkonventionen och dess problematik specificeras ytterligare då konkreta fallstudier behandlas och redogörs. Barnkonventionens artikel 12, 32 och 34 kommer att förtydligas samt problematiken som uppstår när konventions olika artiklar strider mot varandra. Fallstudierna är gjorda i Bangladesh och i Thailand och de kommer att ligga till grund för detta kapitel.

Syftet med kapitlet är att redogöra för hur mänskliga rättigheter ter sig i praktiken när de appliceras på en lokal nivå, med värderingar som strider mot de västerländska. Diskussionen som också togs upp kapitel tre kring synen på barn och barnarbete varierar förs vidare i detta kapitel samt hur dessa lokala normer och värderingar kan strida mot barnkonventionens stadgar.

4.1 Unicef:s syn på barnprostitution

Enligt WHO, world health organisation, arbetar cirka 223 miljoner barn under 18 år som prostituerade. Sexuellt utnyttjande är ett allvarligt hot mot barns hälsa och välbefinnande, enligt Unicef. Unicef delar in barnprostitutionen i olika kategorier då den bedrivs på olika sätt på olika platser. De sexuella övergreppen kan ske i utbyte mot mat, husrum, utbildning med mera. Barnen betalar med sina kroppar i utbyte mot materiella ting. Inom människohandel med barn uppger Unicef att det är vanligt att barnen också utsätts för sexuella övergrepp. Sexturism sker främst i fattiga delar av världen dit män och kvinnor resor för att köpa sexuella tjänster av barn. Detta är en relativt anonym form av prostitution eftersom kunderna befinner sig utomlands och därmed kan figurera anonymt. Unicef räknar också barnpornografi som prostitution, precis som tillfälliga tvångsäktenskap gör (URL 5).

Tillfälliga tvångsäktenskap förekommer främst på platser runt om i världen där sex innan och utanför äktenskapet är förbjudet. Flickorna säljs av sina föräldrar till äldre män och äktenskapet dem emellan varar bara under några veckor eller månader. Enligt Unicef är sexuell exploatering av barn alltid farligt för deras välbefinnande och hälsa. De hävdar även

att många av de barn som har utsatts för sexuell exploatering lider av trauman. Barnen har ofta också en otryggare uppväxt enligt Unicef samtidigt som exploateringen påverkar deras skolgång och uppväxt (URL 5).

4.2 Förtydligande av barnkonventionens artikel 12, 32 och 34

Barnkonventionens artikel 12 fastslår att varje barn har rätt att göra sin röst hörd i alla frågor som rör barnet (Kallin, 2006:38). Artikel 32 ska skydda barnet mot ekonomiskt utnyttjande samt förhindra barnet att utföra arbete som kan påverka dess skolgång, hälsa, eller dess andliga, fysiska, psykiska, sociala och moraliska utveckling. Artikel 34 vidhåller att alla konventionsstater ska skydda barnet från alla former av sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp (Kallin, 2006:48–49).

4.3 Barnarbete i Bangladesh

Mellan 1992-1993 genomförde Blanchet med flera en studie i Bangladesh. För denna studie intervjuades 80 barn som arbetade som hembiträden. Av de 80 barnen var 72 stycken flickor och 8 stycken pojkar. I Bangladesh är hembiträden ett viktigt inslag i medelklassen. Barnen vilka arbetar som hembiträde kommer ofta från fattiga förhållanden på landsbygden. Genomsnittsåldern för barnen som arbetade som hembiträde låg på 10 år när Blanchet genomförde sin studie. Blanchet lyfter fram att många av barnen, främst flickor, far illa och blir dåligt behandlade i de familjer som de arbetar för. På samma sätt som det är lågstatusbetonat att arbeta som hembiträde så är det väldigt statushöjande att kunna anställa ett hembiträde som arbetar för en. Föräldrarna från landsbygden skickar iväg sina barn med förhoppningar om att dessa ska kunna skapa en relation med familjen/arbetsgivaren som de hoppas i sin tur ska kunna gynna barnet i framtiden. Många föräldrar anser också att yrket ska göra dem till bra framtida hustrur, samtidigt som de får möjligheten att leva i rika familjer och därmed ta del av deras värderingar och till exempel, deras vårdade språk (Blanchet, 1996:98ff).

Ur ett västerländskt perspektiv kan det tillsynes verka inhumant att låta dessa barn arbeta som hembiträde hos familjer som inte alltid behandlar dem väl. Det kulturella synsättet skiljer sig dock från det västerländska. Arbetsgivarna anses inte vara onda personer som behandlar barnen illa. Däremot anses de vara goda människor och beskyddare, eftersom hembiträdena är just barn som de tar hand om. Många gånger definierar föräldrarna inte sina barns arbete som arbete och tackar därför många gånger nej till ekonomisk ersättning för barnens jobb eftersom

ära och stolthet värderas högre. Däremot är det vanligt att arbetsgivaren betalar flickornas framtida bröllop (Norman, 1996:102–104).

Under 1990-talet gjorde Blanchet även en studie tillsammans med Hannan Biswas i Kushtia-distriktet i Bangladesh. Blanchet och Biswas observerade och intervjuade barn på *bidi* fabriker, som tillverkar handgjorda cigaretter. 70 % av arbetarna var barn under 16 år (Blanchet, 1996:79). Blanchet och Biswas konstaterade att de flesta föräldrar till dessa barn inte skickade sina barn till fabrikerna på grund av att de inte kunde ta hand om dem eller för att de svalt, även om många kom från väldigt fattiga områden. Snarare ville de att barnen skulle arbeta i fabrikerna eftersom det ansågs bäst för barnens välbefinnande och sociala ställning (Blanchet, 1996:90). Barn som kommer från väldigt fattiga förhållande ser det som sitt ansvar att arbeta och vissa av dem känner sig skyldiga att göra det eftersom föräldrarna har gett dem livet. Många av barnen är stolta över den inkomst som de tjänar och att de kan hjälpa sin familj (Blanchet, 1996:85).

4.4 Barnprostitution i Thailand

Heather Montgomery gjorde under 15 månader gjorde ett fältarbete bland prostituerade barn i Baan Nua, Thailand. Syftet med hennes observation var att undersöka hur barn och föräldrar i Baan Nua förstår och rättfärdigar den rådande och utpräglade prostitutionen i området. Baan Nua är ett litet samhälle utanför ett större turistområde i Thailand. Samhället är känt för sin sexturism och besöks främst av västerländska och japanska män. Montgomery var i kontakt med 65 barn som sålde diverse sexuella tjänster till dessa män (Montgomery, 2001:87). Enligt hennes statistik arbetade alla barn över sju år i Baan Nua och majoriteten av dem var kopplade till sexindustrin (Montgomery, 2001:91).

Invånarna i Baan Nua var ursprungligen immigranter från norra och nordöstra Thailand. Dessa tidigare bönder lämnade sina gårdar i hopp om att tjäna mer pengar kring turistområdena. Marken de slog sig ner på var obrukbar och för liten för att kunna rymma boskap. Förutsättningarna att tjäna pengar var begränsad samtidigt som många tappade kontakten med sina hembyar och sin släkt. De barn som föddes i Baan Nua sågs som en investering och en ekonomisk tillgång då de förväntades att börja arbeta så snart de var kapabla (Montgomery, 2001:88).

Männen lämnar ofta Baan Nua i den sena tonåren för att hitta andra arbetstillfällen. Därför växer barnen i Baan Nua upp tillsammans med sina mödrar och syskon. Barnen förväntas visa

stor tacksamhet mot sina föräldrar och underordna sig dem. På samma sätt har barnen en förpliktelse att hjälpa sina föräldrar ekonomiskt. Barnens ekonomiska inkomst är i de flesta fall avgörande för familjens överlevnad. Det finns diverse småjobb som barnen kan utföra som att tigga, sälja sötsaker till turister, samla skräp på soptippen eller arbeta i någon av klädesfabrikerna. Att arbeta på soptippen eller i någon av fabrikerna är fysiskt krävande i den höga värmen, samtidigt som prostitutionen ger barnen fem gånger så mycket mer pengar som de hade tjänat på att tigga. Många av barnen uppgav att de genom prostitutionen fick möjlighet att äta sig mätta då de många gånger träffade sina kunder på hotell (Montgomery, 2001:89).

Gemensamt för de barn som Montgomery intervjuade var att de alla strävade efter att hjälpa sina föräldrar ekonomiskt. Föräldrarna sa aldrig åt barnen att sälja sina kroppar utan de förväntade sig endast att de skulle bidra ekonomiskt. Barnen rekryterades alltså aldrig av sina föräldrar utan av grannar och vänner, eller så tog de bara efter syskon som utförde samma arbete (Cowan, Dembour & Wilson, 2001:90). Gemensamt för de barn som Montgomery intervjuade var att de kände stor tillfredsställelse ekonomiskt kunna bidra till familjens överlevnad (Montgomery, 2001:95).

4.5 Barnkonventionen och sexuell exploatering

Montgomery hävdar att försäkringen av en rättighet ofta sker på bekostnad av en andra rättighet. Artikel 34 i barnkonventionen deklarerar att alla statliga parter åtar sig att skydda barn från sexuell exploatering och sexuell utnyttjning. Denna artikel ses många gånger som den minst kontroversiella i barnkonventionen. Men Montgomery hävdar att artikel 34 kan skymma andra rättigheter som är viktigare för barnen, som rätten till identitet och värdighet, och att artikel 34 inte tar hänsyn till globala problem som fattigdom. Föräldrar som tillåter sina barn att sälja sexuella tjänster anses indirekt vara dåliga föräldrar ur ett västerländskt perspektiv. Samtidigt hävdar Montgomery att föräldrarna döms utan man ser familjernas holistiska perspektiv (Montgomery, 2001:86–87).

Att förbjuda barnen i Baan Nua att prostituera sig skulle indirekt ta ifrån dem deras rättigheter att bo med sina föräldrar i sitt samhälle. Montgomery hävdar att många av de barn hon samtalat med inte hävdade att de varit sexuellt exploaterade. Artikel 12 säger att barn har rätt att göra sin röst hörd och Montgomery frågar sig hur man kan ta ifrån barnen sin rätt att ge hennes världsbild (Montgomery 2001:93–94). En av Montgomerys informanter uttrycker följande: ”He is so good to me. He gives me and my family money whenever we need it. How

can he be bad?” Informantens utlåtande kan tolkas som att hon inte anser att sin klient är ond eller att hon ser sig själv som ett offer (Montgomery, 2001:92).

4.6 Implementering av mänskliga rättigheter i Baan Nua ur ett kulturrelativistiskt perspektiv

Olika kulturer har olika sociala, ekonomiska och geografiska förutsättningar för hur man formar sitt samhälle. Ur ett kulturrelativistiskt perspektiv har vi inga rättigheter att fördöma varken barn eller föräldrar i Baan Nua för deras förhållande till prostitution. Utifrån ett västerländskt synsätt kan det till synes verka horribelt att dessa kvinnor låter sina barn sälja sina kroppar. Men detta är ett synsätt vi skapat utifrån våra egna upplevelser och från helt andra socioekonomiska förutsättningar än de i Baan Nua.

Att förbjuda sexuell exploatering av barn innebär inte att man förbjuder fattigdom eller att dessa barn får en möjlighet till ett bättre liv. Det faktiska problemet som de mänskliga rättigheterna vill åt ligger inte i prostitutionen utan härstammar från andra faktorer. De socioekonomiska omständigheterna ligger till grund för prostitutionen, och det är de som måste förbättras och förändras istället för att upprätta universella lagar som ska appliceras på all världens barn. Alla barn är precis som alla kulturer olika, och detta bidrar till att appliceringen av universella rättigheter försvåras och att de många gånger kan göra mer skada än nytta.

4.7 Konkretisering av de mänskliga rättigheterna i praktiken

Genom dessa fallstudier för vilka det har redogjorts i detta kapitel går det att ytterligare argumentera för att synen på barn, barnarbete och barnprostitution varierar inom olika kulturella föreställningar. Från fallstudierna gjorda i Thailand och Bangladesh går det att utläsa att barnarbete är en integrerad del av den sociala strukturen. Barn förväntas att arbeta och bidra till familjens ekonomi. Vad som utmärks tydligt ur studien gjord i Thailand är det faktum att barnen känner stor tillfredställelse då de kan hjälpa till ekonomiskt. Att arbeta som prostituerade är totalt mot barnkonventionens stadgar, framför allt artikel 34 som hävdar att barn ska skyddas från all sorts av sexuell exploatering. Samtidigt säger artikel 12 att barn har rätt att uttrycka sig och göra sin röst hörd. En av Montgomerys informanter uttryckte frågan hur hennes klient kunde anses vara ond när han tog hand om henne samt hennes familj. Återigen, ont och gott definieras olika i olika kulturer.

När mänskliga rättigheter appliceras i en lokal kontext med en social struktur som skiljer sig från den västerländska, uppstår problem. Detta blir extra tydligt i fallstudien i Thailand. De

mänskliga rättigheterna skulle i detta fall ta bort barnens möjlighet att bo tillsammans med sina familjer om barnen förbjöds att arbeta som prostituerade. I Bangladesh innebär de mänskliga rättigheterna att man går emot vissa av de värderingar som utmärker det bangladeshiska samhället. Ytterligare problematik finns i Bangladesh där synen på barndom skiljer sig från den västerländska. Att förbjuda prostitutionen för de barn som arbetar i Baan Nua och hänvisa till barnkonventionen skulle inte förändra den socio-ekonomiska situationen för barnen och dess familjer. Konventionen är inte lösningen på det problem som ligger till grund för prostitutionen. Istället för att förhindra prostitutionen bör man först och främst titta närmare på de socio-ekonomiska förhållandena vilka prostitutionen bottnar i.

Unicef vidhåller sitt universella perspektiv även på barnprostitution och de är således lika kritiska till att barn arbetar som prostituerade. Unicef hävdar att prostitution är ett allvarligt hot mot barns välbefinnande, att det påverkar deras uppväxt och att de ofta drabbas av trauman. Prostitution är således ett väldigt känsligt ämne att föra en diskussion om. Ur ett västerländskt perspektiv är det svårt att vara av annan åsikt än Unicef:s, vilken i mångt och mycket är den enda accepterade åsikten. Prostitution är farligt för barn, punkt slut. Att jag därmed, utifrån den empirin som förts fram i detta kapitel, hävdar att prostitution inte behöver vara farligt för barn, påverka deras skolgång negativt eller ge dem efterkommande trauman är riskabelt och kan skapa kontroverser. Sålunda vill jag poängtera att det självklart finns barn som far illa av sexuellt exploatering. Jag vill inte på något sätt förringa dessa barns existens eller det som de utsätts för. Men jag hävdar ändå, att barnprostitution inte alltid behöver vara värre än svält eller föräldralöshet eftersom att det är just svält och föräldralöshet som väntar de barn som inte kan bidra till att säkra familjens ekonomi.

Sammanfattning och slutsats

Syftet med min kandidatuppsats var att kritiskt granska de mänskliga rättigheterna utifrån ett kulturrelativistiskt perspektiv. Genom denna kritiska granskning hoppades jag att kunna bidra med ett nytt perspektiv kring problematiken runt de mänskliga rättigheterna. Den övergripande frågeställningen som har genomtyrat arbetets alla kapitel och område har handlat om huruvida det finns universella moraliska ”rätt och fel”, och om det finns, vem som i så fall har rätt att definiera vilka kulturella handlingar som är korrekta och vilka som är fel. Svaret är- nej, ur ett kulturrelativistiskt perspektiv finns det inga mänskliga handlingar som är moraliskt fel på ett universellt plan. Moraliska handlingar kan bara verifieras som rätt respektive fel inom den kulturella kontext inom vilka de verkar. Ingen utomstående har rätt att fördömma ett kulturellt beteende utifrån sina egna moraliska föreställningar. Likt historien om den tvåfärgade bollen som beskrevs i uppsatsens inledning så finns det bara olika perspektiv att se på saker och ting ur.

Arbetet har kontinuerligt utgått från det kulturrelativistiska perspektivet och har därmed strävat efter att öppna för nya diskussioner om de mänskliga rättigheterna. Emellertid kan de mänskliga rättigheterna ses som en given grundpelare för universella rättigheter som delas globalt inom alla samhällen. Följaktligen hävdar vissa att dessa rättigheter är så pass basala och grundläggande för alla människor att inga kulturella variationer kan ses som ursäkter för att förbise rättigheternas universella överordning. Dock har denna studie visat att implementeringen av de mänskliga rättigheter inte är så enkel som den till synes kan verka. Den främsta anledningen till detta är att det förekommer kulturella skillnader mot andra sociala normer och värderingar, vilka inte stämmer överrens med de universella rättigheter som bland annat FN och Unicef förespråkar.

Vilken slutsats kan man då dra utifrån de material som läggs fram i denna uppsats? Hur kommer det sig att de mänskliga rättigheterna blir problematiska utifrån ett kulturrelativistiskt perspektiv? Denna frågeställning har genomtyrat hela arbetet och det kulturrelativistiska perspektivet har förts fram som en röd tråd arbetet igenom. Således kan en mer konkretisering av svaret på frågeställningen ges. De mänskliga rättigheterna blir problematiska utifrån ett kulturrelativistiskt perspektiv eftersom att de inte tar hänsyn till kulturella variationer vilka således kan besitta andra perspektiv än de som förespråkas av de mänskliga rättigheterna. Kulturella skillnader bör å andra sidan ignoreras utifrån det universella perspektivet om att alla människor är skapta lika. Emellertid är alla människor skapta lika, men formade olika

utifrån den kulturella kontext vilka de växer upp i. Utifrån det kulturrelativistiska perspektivet är alla kulturer unika samtidigt som de består av normer och värderingar. Det som därmed anses vara fel inom en kultur och ett samhälle kan inom ett annat samhälle vara det mest normativa och eftertraktade beteendet. Utifrån detta perspektiv finns det inga kulturella handlingar som kan fördömmas eller anses vara fel utifrån universella normer.

Barnkonventionen, som är en integrerad del av de mänskliga rättigheterna, blir på samma sätt problematisk utifrån ett kulturrelativistiskt perspektiv. Arbetet har redogjort för problematiken mellan FN:s och barnkonventionens perspektiv på barn och barnarbete i jämförelse med vissa kulturella perspektiv vilka besitter en annan syn på barn och barnarbete. Följaktligen har detta arbetet visat på att det finns kulturella skillnader när det kommer till att definiera ett barn. Således har barnkonventionen och FN ramat in och definierat vad ett barn är utifrån en universell åldersgräns. Alla världens människor är enligt barnkonventionen och FN barn tills den dag som de fyller 18 år. Således påvisar Unicef själva problematiken med att placera in barn och ungdomar i diverse fack utifrån det faktum att det finns individuella och kulturella skillnader, dock förbi ser de dock dessa fakta och kvarhåller sitt universella perspektiv.

Detta arbete har påvisat att den biologiska åldern inte har samma funktion i alla länder. Den biologiska åldern fyller inte alltid en funktion samtidigt som ett barn inte alltid definieras av sin ålder utan även av sin sociala ställning. Barn i väst förväntas inte arbeta och bidra till familjens ekonomi av den anledningen att de är barn. Emellertid är detta ett perspektiv som skiljer sig åt vilket denna uppsats även har påvisat. I många samhällen och kulturer förväntas barn arbeta. Denna förväntan bottenar inte endast i att familjerna behöver ekonomisk hjälp utan det ligger i det kulturella ramverket. Fallstudien som presenterades från Bangladesh visade bland annat på detta. Barnens arbete anses vara bra för deras sociala ställning.

Unicef och FN besitter åsikten om att alla barn är formade lika och förbiser därmed de kulturella värderingar som faktiskt har format dem. Dessa kulturella normer avgör också huruvida personen i fråga faktiskt är ett barn eller om den definieras som vuxen. Även Karin Norman hänvisar till att den 18 åriga myndighetsåldern är en social och politiskt överenskommelse. Utifrån dessa argument och empiriska fakta går det att utläsa att Unicef och FN:s perspektiv på barn och barnarbete skiljer sig väsentligt från vissa lokala kontexter som påvisar andra perspektiv och värderingar.

Personligen är jag av samma åsikt som Karin Norman och håller med henne om att den 18 åriga myndighetsgränser endast är en social och politisk överenskommelse. Vidare skulle jag

också vilja hävda att det inte finns någon universell gräns för när man blir vuxen. Denna övergång hävdar jag är allt för individuell och allt för kulturellt betingad för att kunna rymmas inom en universell definition eller avgränsning. Således skulle jag även vilja hävda att resten av barnkonventionen blir problematisk då den konventionen stöter på problem redan på sin första artikel vilken redogör för vilka konventionen avser för.

Arbetes två första frågeställningar behandlar de mänskliga rättigheterna utifrån ett relativt teoretiskt resonemang. Mitt mål med uppsatsen var att även att lyfta fram verkliga fallstudier som behandlade de mänskliga rättigheterna i praktiken. Frågeställningen löd: På vilket sätt kan det uppstå problematik när mänskliga rättigheter appliceras på lokal nivå med kulturella värderingar som strider mot västerländska normer och värderingar?

Den största problematiken med appliceringen av de mänskliga rättigheterna i praktiken är att de förbiser den kulturella verkligheten. I Bangladesh såg vi att föräldrar anser att det är bra för barnens sociala ställning att låta dem arbeta i cigarett fabriker. Vidare kände sig även barnen väldigt stolta över de pengar som de tjänade i fabriken vilket ledde till att de kunde bidra till familjens ekonomi. Likaså ansåg de föräldrar som lät sina flickor att arbeta som hembiträde i Dhaka att det var bra träning och föreberedelser inför den dag som flickorna i fråga skulle gifta sig och bli fruar. Även i Thailand kunde vi se liknande tendenser i synen på barnarbete. Barnen i Baan Nua blev tillfredsställda när de kunde bidra med pengar till sina mödrar. En av fallstudiens informanter uttrycker att hon inte kan förstå hur hennes klient på något sätt kunde vara farlig eller ond mot henne när han gav ekonomisk hjälp till familjen.

Återigen ser vi att kulturella perspektiv skiljer sig åt och även synen på arbete och på vad barn förväntas att utföra. Att införa mänskliga rättigheter innebär i vissa fall att man formar och ändrar på kulturella kontexter. I Bangladesh innebär vissa av artiklarna i de mänskliga rättigheterna att man ändrar på kulturella strukturer i förmån av västerländska värderingar. I fallet med Baan Nua skulle de mänskliga rättigheterna inte endast ändra på den kulturella strukturen utan även ta ifrån barnen sin möjlighet att leva tillsammans med sina familjer eftersom prostitutionen är det sätt som gör att familjerna går runt ekonomiskt. Problematiken med de mänskliga rättigheterna i Baan Nua är att en rättighet underminerar en annan rättighet. Att förbjuda barnprostitutionen i Baan Nua innebär att man följer artikel 34 som förbjuder sexuell exploatering av barn, men samtidigt underminerar man artikel 12 som hävdar att barnens röst och vilja ska få göra sig hörd i alla situationer som rör barnet.

Vissa kritiker till det kulturrelativistiska perspektivet eller sympatisörer av de mänskliga rättigheterna skulle säkerligen kritisera vissa av de argument som jag för fram i mina slutsatser och diskussion. Således skulle de kunna hävda att vissa handlingar skyddas och ursäktas av den enkla anledningen att de är en del av en större kulturell kontext. Rätt och fel är relativa begrepp och perspektiven på vilka handlingar som är rätt och fel kommer alltid att variera beroende på vilken person man frågar. Men bara för att någon tycker att en kulturell handling är moraliskt fel behöver det inte betyda att det är den universella uppfattningen kring vilken det behövs en universell lagstiftning

Mitt arbete har således bara berört en liten del av de mänskliga rättigheterna när jag har valt att utgå från barnkonventionen samt synen på barn och barnarbete. Det finns en mängd andra områden vilka hade varit intressant att bedriva framtida forskning på. En studie över hur de mänskliga rättigheterna förändrar kulturella strukturer är ett forskningsområde av hög relevans enligt mig. Är vi på väg mot en homogen värld utan kulturella variationer? Eller kommer de kulturella variationerna få leva kvar utan universella lagar som avgör vilka kulturella handlingar som är acceptabla?

Bibliografi

Litteratur:

Blanchet, Therese (1996). *Lost Innocence, stolen Childhoods*. Dhaka: University Press: Rädda barnen

Cowan, Jane K. Dembour, Marie-Benedicte. Wilson, Richard A (2001). *Culture and rights: Anthropological perspectives*. Cambridge: Cambridge University Press

Dahre Johansson, Ulf (2014). *Mellan ord och handling: globaliseringens konsekvenser för de mänskliga rättigheterna*. Lund: Studentlitteratur

Dahre Johansson, Ulf (2005). *Ursprungfolk i internationell politik och rätt*. Lund: Studentlitteratur

Donnelly, Jack (2013). *Universal human rights in theory and practice*. 3 edition. Ithaca : Cornell University Press

Goodale, Marc (2009). *Human rights: an anthropological reader*. Malden, MA: Blackwell Pub

Kallin, Arne (2006). *Mänskliga rättigheter: konventionen om barns rättigheter*. Stockholm: Edita Nordstedts Tryckeri AB

Kennedy, David (2002). *The international human rights movement: part of the problem?* Harvard human rights journal, 2002, vol. 15, s 101-125. Publicerad i Dahre Johansson, Ulf (2014). *Mellan ord och handling: globaliseringens konsekvenser för de mänskliga rättigheterna*. Lund: Studentlitteratur

McGee, R. Jon och Richards L Warms (2011). *Anthropological theory: an introductory history*. 5 edition. New York: McGraw- Hill

Moeckli Daniel, Shah Sangeeta, Sivakumaran Sandesh (2010). *International Human Law*. Oxford: Oxford University Press

Montgomery, Heather. "Imposing rights? A case study of child prostitution in Thailand". (2011) Publicerad i Cowan, Jane K. Dembour, Marie-Benedicte. Wilson, Richard A (2001). *Culture and rights: Anthropological perspectives*. Cambridge: Cambridge University Press

Norman, Karin (1996). *Kulturella föreställningar om barn: ett socialantropologiskt perspektiv*. Stockholm: Rädda barnen

United Nation Children's Fund 2011 (UNICEF). *The State of the world's children 2011: Adolescence, an age of opportunity*.

Zigon, Jarett (2008). *Morality: an anthropological perspective*. Oxford; New York

Webbkällor

URL1: <http://www.un.org/en/documents/udhr/history.shtml> (2014-04-09)

URL2: http://www.un.org/en/documents/udhr/hr_law.shtml (2014-04-09)

URL 4: <http://unicef.se/fakta/barnarbete> (2014-04-15)

URL 5: <http://unicef.se/fakta/sexuell-exploatering-av-barn> (2014-04-15)

URL 3: <http://unicef.se/sa-arbetar-vi/var-unika-arbetsmetod> (2014-04-16)

URL 6: <http://www.biography.com/people/franz-boas-9216786#early-life-and-the-birth-of-a-career&awesm=~oDt6rlIa0rpPRU> (2014-05-06)

URL 7: <http://www.un.org/en/documents/udhr/> (2014-05-06)

URL 8: <http://unicef.se/barnkonventionen> (2014-05-06)